

Això no és un suflé

“I si tornem a parlar del pacte fiscal?”

Hi han tornat. Festival d'hivern de les patrons més rànies. Les que s'oposen al referèndum i al dret a decidir. Concert coral amb les cançons tradicionals del repertori. Altra vegada la declaració amenaçadora sobre el “perill” secessionista i el suport implícit a la política reaccionària del PP; retrocés i recentralització. Altra vegada analitzen la realitat catalana des de l'avió i alimenten portades de la premsa militant. Altra vegada diagnostiquen la situació confonent el microscopi amb el telescopi i l'estetoscopi amb la corbata. Altra vegada reproduïen el servilisme que ja retratava Berlanga a *La escopeta nacional*.

Altra vegada veuen el procés català, des de la seva perspectiva zenital, un suflé que es desinfla. Veuen el Pacte Nacional pel Dret a Decidir com un simple artefacte per donar cobertura a una fugida endavant del Govern. Com que menystenen el moviment cívic i social, no s'adonen de l'esforç que ha calgut per donar-hi resposta institucional, per garantir un espai de connexió, i perquè la totalitat del sistema polític formal no hagi quedat completament desbordat per la seva força. Han passat un temps apagats, buscant una explicació que reduís la Via Catalana a un esclat puntual. Però ara ja han tornat al discurs habitual. Predicant l'apocalipsi. Procurant desactivar i desanimar la gent. Qualsevol cosa abans que reconèixer la

gravetat de la situació –social i nacional– i la necessitat d'abordar profundes transformacions econòmiques i polítiques.

Diem, de vegades, que la realitat ens enganya. Però som nosaltres els que interpretem malament els senyals. La realitat és extraordinàriament complexa, i prou. I posa a prova la nostra capacitat d'entendre. Les nostres anàlisis depenen de la varietat, la precisió i la fiabilitat de les nostres percepcions. De la mena d'informació que tenim. De l'agudesia de la nostra mirada. De l'amplada de registres i la qualitat de la nostra experiència. De l'actitud crítica que ens permeti superar els nostres prejudicis.

Els problemes de comprensió o la tendència a disfressar els aspectes de la realitat que resulten menys complaents són molt comuns. Com la temptació de forçar les coses per

JOAN M. TRESSERRAS

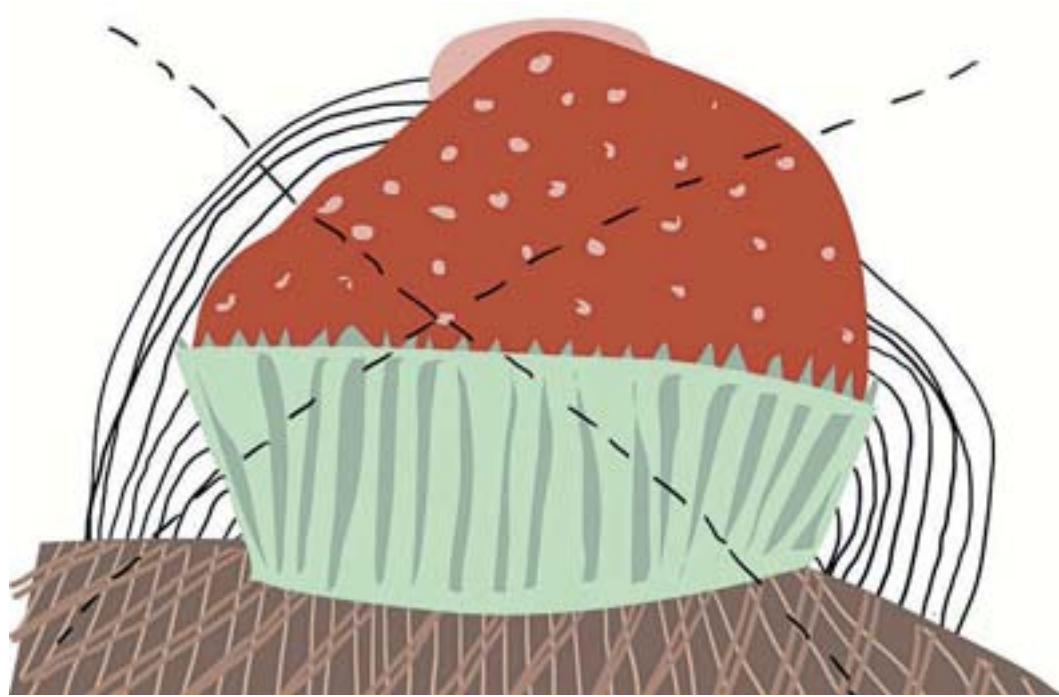
COMUNICÒLEG, UAB

CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.ara.cat

fer-les encaixar en un patró preestablert. Volem estalviar-nos l'assumpció de l'error, la incomoditat d'un escenari desfavorable o el neguit de la pròpia ineptitud. No és fàcil reconèixer que passen coses que no s'havien previst. O que s'havien defensat posicions incongruents. O acceptar la pèrdua d'un protagonisme que ara correspon als que tu

haves menyspreat. Tot plegat deu ser encara més difícil d'acceptar per als avesats a la preeminència; els que s'han format per dirigir i manar; els que han crescut sabent-se part dels escollits. En qualsevol cas, fa ben bé la sensació que hi ha un segment de les elits econòmiques catalanes –el més connectat a l'Estat i al mercat espanyols; el més mancat d'humilitat i modèstia– especialment immers en un miratge permanent; en una espiral obnubiladora.

No, això que ells veuen en la política catalana no és un suflé. La confluència de mobilitzacions cíviques per la regeneració democràtica, l'emancipació nacional i el canvi social no són cap bunyol de temporada. I el desplaçament de la consciència majoritària, disconforme amb el fonamentalisme del mercat, amb l'especulació i l'acumulació il·limitades i irresponsables, revoltada davant l'increment de la desigualtat i les injustícies, de la corrupció i la burocratització, no és només un efecte col·lateral de la crisi. Són fenòmens estructurals –no només conjunturals– del nou marc polític català que impulsen la majoria cap a una sostinguda renovació –revolució– democràtica. Cap a un procés molt transversal, però de base popular, de caràcter fundacional i constituent. Cap a la substitució d'uns cercles socials dirigents dimissionaris que es limiten a gestionar les dependències i justificar-les. Uns sectors dirigents que, ni en els moments més decisius, no han mostrat capacitat d'iniciativa per proposar cap mena de projecte col·lectiu nou. Descansin, doncs. Acceptin, ni que sigui remugant, el protagonisme emergent d'uns altres sectors que, de bon començament, tot i les limitacions, ja han demostrat una capacitat de convocatòria, d'enquadrament i de sensibilització superior a la de les formacions polítiques convencionals. Suflé, diuen? La proposta més agosarada d'aquesta multitud polititzada té més consistència que la més alambinada de les seves elitistes claudicacions.

SUSANA SUBIRANA

Diem, de vegades, que la realitat ens enganya. Però som nosaltres els que interpretem malament els senyals

Hi ha un segment de les elits econòmiques catalanes especialment immers en un miratge permanent